

DEĞİŞEN DÜNYA VE GENÇLİK

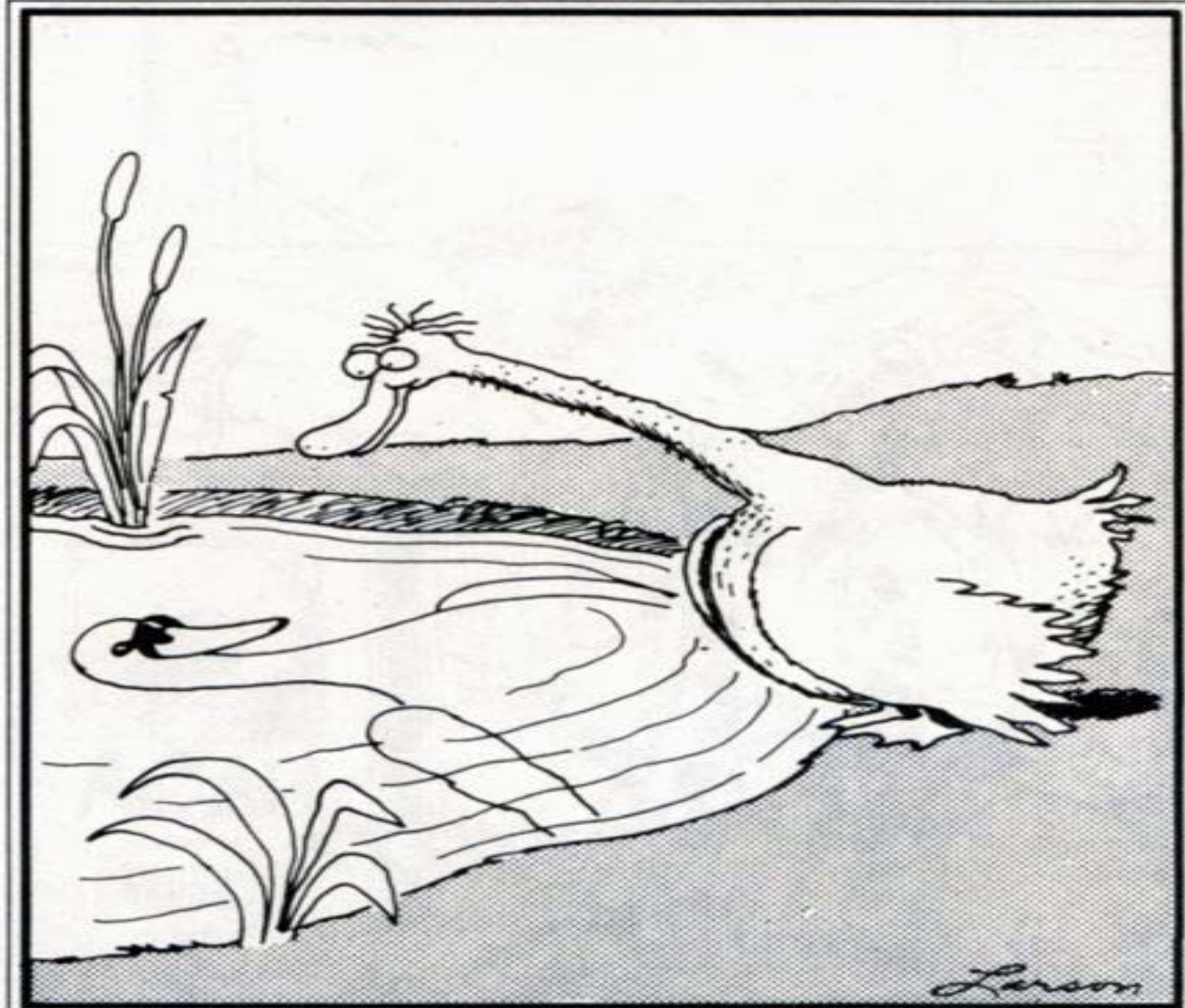
Prof. Dr. Nebi Sümer
Orta Doğu Teknik Üniversitesi

Türk Müşavir Mühendisler ve Mimarlar Birliği
"Genç Uzman" Programı
27.05.2009

Sunum Özeti

- Genç tanımı ve işlevlerindeki değişmeler
- Başarılmış kimlik
- Gençlerde başarıyla ilişkili psikolojik özkaynaklar
- Mesleki başarıda öz düzenlemenin (özkontrolün) rolü
- Gençlik ve iş-aile-yaşam dengesi
- Türk Kültüründe gençlik, kuşaklar ve kültüre özgü özellikler

Genç kimdir? Kendisini nasıl görür?

Ergenlikten Gençliğe

- Ergenlik: En derin deęişim
- Cinsel/fiziksel gelişim
- Kimlik oluşumu: Herkesin kendisi olduğu psikolojik süreç
- Sorgulama ve “kriz” dönemi
- Ergen ben-merkezciliğinden – Bireysel efsane ve hayali izleyiciler- Gençlik özgüvenine
- Kimlik gelişimi ve meslek, yaşam felsefesi, ideoloji, din, yakın ilişkiler vb. alanlarda aktif keşifler.

Karar ve Keşif zamanı: Kimlik Statüleri (J. Marcia)

Kimlik	Keşif / kriz	Karar
Başarılmış	Var	Var
Dağınık	Yok	Yok
Moratoryum	Süreçte	Süreçte
İpotekli/kapalı	Yok	Var

Çağdaş Dünya'da yeni dönem: Beliren yetişkinlik (Emerging Adulthood)

- Çağdaş dünyanın sosyal, ekonomik ve eğitimle ilgili artan talepleri modern kültürlerde bireyler için yeni bir ara gelişim dönemini doğurdu.
- Beliren yetişkinlik ve üniversite çağları (17-22)

Beş temel özellik;

1. İş ve aşk alanlarında **kimlik keşifleri**: Yeni olasılıklar
2. **İstikrarsızlık** dönemi
3. **Öze odaklanma** zamanı
4. **Arada kalmışlık duygusu** (genç mi yetişkin mi?)
5. Yaşamı dönüştürmek için **altın fırsatlar** dönemi

Yetişkinlik ölçütleri

- Kendi sorumluluđunu alma
- Bağımsız kararlar alma
- Ekonomik olarak bağımsız olma

Türk kültürüne bu ölçütler ne kadar uygun?

- Son 20 yılda ortalama evlenme ve sabit iş sahibi olma yaşı 20lerin sonuna doğru kaydı
- Beliren yetişkinlik her kültür için geçerli değil!
- Endüstri toplumlarındaki gençler için geçerli ve geçmişten çok farklı bir dönem

Gençlik ve Duygular

- Duyguların en yoğun yaşandığı dönem
- Özellikle kimlikle ilgili gurur ve utanç duyguları
- Başkaları bizi ne kadar kabul ediyor (algılıyoruz), kendimizi nasıl görüyoruz?
- Kimliğimizi ve bireysel farklılığımızı kabul ettiğimiz ve ondan gurur duyduğumuz ölçüde onu geliştirmek için çaba harcarız
- Utanç duygusu kimlik rollerinin kabulünü zorlaştırır

Genç girişimci için psikolojik başarı faktörleri

- Başarılı girişimcilikte stratejik yönetim süreçleri ve ekonomik süreçler yanında bireysel psikolojik süreçlerin de temel belirleyiciler olduğu kabul ediliyor.
- Araştırmalarda öne çıkan temel özellikler
  1. Bilişsel beceriler (örn., karar alma, problem çözme, olumlu olumsuz sonuç senaryolarını hayali olarak simüle etme vb.)
  2. Başarı motivasyonu
  3. İç-denetim inancı
  4. Belirsizliği tolerans düzeyi
  5. Duygu düzenleme ve özkontrol becerileri

Psikolojik Başarı Faktörleri

- Günümüzde esnek iş ve çalışma düzeninin yaygınlaşması başarı için duygu düzenleme ve öz-kontrolün önemini artırdı.
- Zaman yönetimi ve bireysel alanı planlama başarısı kritik önemde
- Başarılı girişimcide asıl motivasyon kaynağı ekonomik ödül değil, psikolojik ödül
- Öyleyse, kendini tanıma ve hangi alanda başarılı olunabileceğini doğru tahmin etme, kalıcı motivasyon ve başarı için önkoşul

Temel Psikolojik özkaynaklar

- Güvenli bağlanma
- Özsaygı
- Özkontrol “hazzı erteleme becerisi ve sebat!”
- Özyeterlik
- Olumlu düşünce
- İyimserlik

Özellikle gençlik döneminde risk ve fırsatları doğru değerlendirmek için “özyeterlik inancı” ve “özkontrol” kritik

Öz Düzenleme Odağı

İki temel yönelim:

- Promosyon odaklı: Ödül elde etme eğilimi
- Koruma/önleme odaklı: Cezadan kaçınma eğilimi

*Promosyon odaklı gençler daha başarılı
ancak kültürel farklılıklara dikkat*

Gençlik ve İş, Aile, Yaşam Dengesi

- İşten eve, evden işe aktarılan etkiler
- Pozitif ve negatif aktarımlar
- Günümüz gençliğinde yakın ilişkiler, özellikle romantik ilişkiler, iş-ilişki dengesindeki aktarım ve sınırlar bakımından önemli
- Aile, arkadaşlar ve bütün yakın ilişkiler sosyal destek yoluyla iş alanına sosyal kapital sağlar.
- İş-yaşam dengesi birbirini köstekleyen değil destekleyen tarzda nasıl kurulur?
- Çoklu kariyer sahipleri, kadınlar ne yapsın?
- Genç kadınlar: Ayağında pranga ile başarılı olanlar!

Türk Kùltüründe gençlik, kuşaklar ve kùltüre özgü özellikler

- Hızlı sosyal değişim nedeniyle aşırı heterojen gençlik
- Kuşak çatışması ya da değerler sistemindeki hızlı değişim
- Bireyci (bağımsız) Batı ile kolektif (toplulukçu-karşılıklı bağımlı) Doğu arasında, Akdenizli Türk kùltürü?
- “Psikolojik duygusal karşılıklı bağımlılık”
- Her yaşta ana kuzusu gençler!
- Gençlerin önündeki kùltürel (ülkeye özgü) engeller ve fırsatlar

Teşekkürler...

Başarılar..

nsumer@metu.edu.tr